

ÜST POLİTİKA BELGELERİ		
KAPSAM	TEMİZ ÜRETİM İLE BAĞLANTISI	NOTLAR VE AÇIKLAMALAR
9. Kalkınma Planı (2007-2013) Yürürlük Tarihi: Resmî Gazete(Mükerrer)Tarih: 01/07/ 2006 Sayı: 26215 Sorumlu Kurum: Kalkınma Bakanlığı		
<p>Plan Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştireceği dönüşümleri ortaya koyan temel politika dokümanıdır. Bu kapsamda Dokuzuncu Kalkınma Planı, "İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonu ve Uzun Vadeli Strateji (2001-2023) çerçevesinde hazırlanmıştır.</p> <p>...</p> <p>Dokuzuncu Kalkınma Planı, AB'ye üyelik sürecine katkı sağlayacak temel strateji dokümanı olarak tasarlanmıştır. Bu nedenle Plan dönemi AB mali takvimi dikkate alınarak 2007-2013 yıllarını kapsayacak şekilde 7 yıllık olarak belirlenmiştir.</p> <p>...</p> <p>Temel İlkelerinden biri: "Doğal ve kültürel varlıklar ile çevrenin gelecek nesilleri de dikkate alan bir anlayış içinde korunması esastır." anlayışıdır.</p>	<p>Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi</p> <p>"159. Hızlı nüfus artışı ve sanayileşme süreci doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı üzerinde önemli bir baskı unsuru olmaya devam etmektedir. Çevrenin korunması ve üretim sürecinin olumsuz etkilenmemesi açısından doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda kurum ve kuruluşlar arasındaki görev ve yetki dağılımındaki belirsizlikler yeterince giderilememiştir."</p> <p>"160. AB'ye uyum sürecinde, atık yönetimi, doğa koruma, güdültü ve çevresel etki değerlendirme konularında ilerleme sağlanmasına rağmen, çevre alanında hala çok sayıda düzenlemeye gereksinim bulunmaktadır. Ancak, uyumun gerektirdiği yüksek maliyetli yatırımların fazlalığı bu alanda özel sektörün katılımı da dahil yeni finansman yöntemleri arayışını gündeme getirmiştir. Bu kapsamda mevzuat uyumunun sağlanması ve gerekli ilave yatırımların yapılabilmesi için uzun bir zaman dilimine ihtiyaç vardır."</p> <p>...</p> <p>"163. Çevresel izleme, denetim ve raporlama sisteminin altyapısının geliştirilerek uygulamaların etkinleştirilmesi, ilgili kuruluşlar arasında bilgi akışının ve paylaşımının bütüncül bir sistemle sağlanması ihtiyacı devam etmektedir."</p> <p>....</p> <p>Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi</p> <p>"453. Gelecek kuşakların ihtiyaçlarını gözeterek, doğal kaynakların koruma ve kullanma koşulları belirlenecek ve bu kaynaklardan herkesin adil biçimde yararlanmasını sağlayacak şekilde çevre yönetim sistemleri oluşturulacaktır."</p> <p>...</p> <p>"455. Tüm sektörlerde yatırım, üretim ve tüketim aşamalarında kirleten ve kullanan öder ilkelerini dikkate alan araçlar etkili bir biçimde kullanılacaktır. AB'ye uyum kapsamında çevre standartları ve yönetimini belirleyen hukuki düzenlemeler güncelleştirilirken ülke koşulları ve kamu yönetiminde etkinlik gözetilecektir."</p> <p>...</p> <p>"463. Sanayide çevre dostu tekniklerin uygulanmasıyla hammadde kullanımındaki etkinlik artırılarak daha verimli üretim gerçekleştirilecek ve atıklar azaltılacaktır."</p> <p>....</p> <p>"466. Su, atık su, katı atık gibi çevre korumaya yönelik altyapı tesislerinin yapılmasında, bakımında ve işletilmesinde ülke şartlarına en uygun sistem ve teknolojiler tercih edilecektir."</p> <p>...</p> <p>Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması</p> <p>....</p> <p>"519. Sanayi ve çevre politikalarının uyumu gözetilerek büyümenin sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Sanayide, insan sağlığına ve çevre kurallarına uygun üretim yapılacaktır, sosyal sorumluluk standartlarının gözetilmesine önem verilecektir."</p> <p>"521. Tekstil, hazır giyim ve deri sektöründe ileri teknolojiler</p>	

	<p>İçeren ve çok fonksiyonlu ürünler geliştirilecek ve Ar-Ge çalışmaları özendirilecektir. Bu sektörlerde hızlı değişen modanın yakın takibi, modayı etkileme ve moda tasarımına bağlı olarak ürün farklılaştırması yoluyla rekabet gücü sürdürülecektir.”</p> <p>...</p> <p>“523. Demir-çelik sektöründe kaliteli ve katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesine ve çevrenin korunmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir.”</p> <p>...</p>	
--	--	--

9. Kalkınma Planı Çevre ÖİK Raporu Yürürlük Tarihi: 2007 Sorumlu Kuruluş: Kalkınma Bakanlığı (Devlet Planlama Teşkilatı)

<p>Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) hazırlık döneminde Türkiye’de çevre politikasının temel ilkelerini ve çevre yönetiminin gelişme doğrultusunu belirlemek amacıyla bu dönemde çevre sorunları ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası alanda yaşanan gelişmeler, ekonomik, yönetsel ve tüzel açıdan meydana gelen değişimler çerçevesinde değerlendirilmektedir.</p> <p>Çevre Özel İhtisas Komisyonu çalışmalarına dayanak noktası oluşturan vizyon şöyle belirlenmiştir:</p> <p><i>“Bugünkü ve gelecek kuşakların temel gereksinimlerinin sağlandığı, yaşam kalitesinin artırıldığı, biyolojik çeşitliliğin korunduğu, doğal kaynakların sürdürülebilir kalkınma yaklaşımıyla akılcı yönetildiği, sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkını gözetilen politik-yönetsel anlayışın egemen olduğu bir Türkiye.”</i></p>	<p>Geleceğe Dönük Strateji Çevre Politikası ve Yönetimi</p> <p>....</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Yenilenebilir enerji kullanımının ve enerji verimliliğinin artırılması, temiz üretimin desteklenmesi. • Üretimden tüketime kadar etkin bir çevre yönetimi için uluslararası standartlarda, çevreteknolojilerini üreten yerli sanayinin desteklenmesi.(sf.67)” <p>...</p> <p>Yenilenebilir Enerji Kullanımının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması, Temiz Üretimin Desteklenmesi</p> <p>“Türkiye’nin sera gazı salımlarını azaltma seçenekleri arasında, enerji tasarrufu ve enerjinin verimli kullanımı etkinlikleri ve çalışmaları; yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ve teknolojileri; temiz üretim teknolojilerinin kullanımı ve geliştirilmesi öne çıkmaktadır. Bu seçenekler kapsamında, strateji belirleme, eğitim, araştırma-geliştirme projeleri dahil olmak üzere, teknoloji yenileme, yatırım vb. projelerin hızlı bir biçimde hayata geçirilmesi; yeni projelerin yapılması; söz konusu projelere devlet desteğinin sağlanması; özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliğinde finans mekanizmaları ve modellerinin geliştirilmesi (düşük faizli krediler, teşvikler, hibelerin kredilendirilmesi, vb.); destek programları ve fonların oluşturulması gerekmektedir.”</p> <p>Çevre Veri Tabanı</p> <p>“Sağlıklı bir veri tabanına ulaşma amacı doğrultusunda, çevresel konularla ilgili her türlü verinin kaynağında kayıt altına alınması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve belirlenmiş zaman aralıklarında veri tabanına düzenli ve sürekli aktarım sağlayacak bir sistemin kurulması gerekmektedir. Etkili bir çevre yönetiminin sağlanabilmesi için öncelikle ilgili taraflarca kolayca ulaşılabilen, saydam, izlenebilen sağlıklı veri tabanının geliştirilmesi zorunludur.”</p>	
--	--	--

9. Kalkınma Planı Tekstil, Deri Ve Giyim Sanayii Alt Komisyon Raporu Yürürlük Tarihi: 2007 Sorumlu Kuruluş: Kalkınma Bakanlığı (Devlet Planlama Teşkilatı)

<p>Dokuma ve giyim sanayi, Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisi tarafından hazırlanan "Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflandırması" (ISIC Rev.3) Cetvelinde imalat Sanayi Kapsamında 17 ve 18 inci Bölümlerde sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma kapsamında toplanan istatistikler 1997 yılından itibaren hazırlanmaktadır.</p> <p>Sektör, daha önceki tarihli imalat istatistiklerinde Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisi tarafından hazırlanan "Ekonomik Faaliyetlerin</p>	<p>Çevre Uygulamalarında Muhtemel Gelişmeler ve Etkileri</p> <p>“Konfeksiyon sanayiinin normal evsel atıklarının dışında, havaya, suya veya toprağa herhangi bir zararlı emisyonu söz konusu değildir. Nispeten düşük elektrik enerjisi tüketen, ütüler için tükettiği çok az buhar dışında ısı enerjisi tüketmeyen, gürültüsü fazla olmayan, kısacası meskun mahallerde bile kurulabilecek bacasız bir sanayi dalıdır.</p> <p>Örne makineleri (yuvarlak, düz, çorap) çok fazla elektrik tüketmeyen, fazla gürültü yapmayan, klimasız ortamlarda da (fazla kuru ve sıcak ortamlarda basit bir nemlendirmeye)</p>	
---	---	--

<p>Uluslararası Standart Sanayi Sınıflandırması" (ISIC Rev.2, 1971) kapsamında 32 nci Bölümde Dokuma, Giyim Eşyası ve Deri Sanayi olarak sınıflandırılmaktaydı. Diğer taraftan aynı sektör, Türkiye tarafından 1989'dan bu yana dış ticaret işlemlerinde kullanılan ve Armonize Sistem Nomanklatürü esasında hazırlanan Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde XI. Bölümde sınıflandırılmaktadır.3 Dış ticarete ait bu sınıflandırma ISIC Rev.3 Cetvelinde dokuma ve giyim olarak sınıflandırılmayan eşyayı da kapsamaktadır.</p> <p>Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörü, genel anlamda dokuma ve örme kumaşlardan kadın, erkek ve çocuklar için gerek iş hayatında gerekse normal günlük hayatta olmak üzere günün her saatinde giymek üzere üretilmiş tüm dış giysiler ile iç giysileri, bunların aynı malzemelerden olmasa da aksesuarlarını ihtiva eder. Bu tarifte , erkek giysileri ile erkek çocuk giysileri arasında, kadın giysileri ile kız çocuk giysileri arasında veya modern giysiler ile yöresel giysiler arasında herhangi bir fark gözetilmemektedir.</p> <p>Diğer yandan yatak örtüsü, nevresim takımı, tuvalet ve mutfak bezleri gibi dikiş ile birleştirilerek veya kenarları dikilerek hazır eşya haline getirilmiş ev tekstil ürünleri ile kamp eşyası gibi hazır eşyalar da elyaf, iplik ve kumaşlar gibi tekstil makinelerinden imalattan çıktığı haliyle değil de dikiş ve benzeri işlemler sonrasında piyasaya sunulduklarından, hazırgiyim ve konfeksiyon sektörü içerisinde değerlendirilmektedir. Bu raporda, Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde 61, 62 ve 63. fasıllar kapsamı dokuma ve örme giyim eşyaları, aksesuarları ile hazır eşyalar hazırgiyim ve konfeksiyon sektörü içerisinde değerlendirilmektedir.</p>	<p>çalışabilen, dolayısıyla meskun mahallerdeki küçük atelyelerde bile çalışabilen makinelerdir. iplik fabrikaları nispeten yüksek elektrik enerjisi tüketen, klimalar için tükettiğinin dışında pek ısı enerjisi tüketmeyen, nispeten gürültülü fabrikalardır.</p> <p>Dokuma fabrikaları nispeten yüksek elektrik enerjisi tüketen, klimaların yanında hasıllama için de ısı enerjisi tüketen, çok gürültülü işletmelerdir (Buldan, Babadag, Karahallı... gibi kasabalardaki evlerde bulunan dokuma tezgahlarının, gürültü nedeniyle, gece 23.00 – 7.00 arasında çalıştırılması yasaklanmıştır). Terbiye fabrikaları ise, iplik ve dokumaya nazaran oldukça daha az elektrik enerjisi, fakat çok daha fazla miktarda ısı enerjisi tüketen, aynı zamanda suya ve havaya yüksek miktarda emisyonun söz konusu olduğu işletmelerdir. Dolayısıyla Tekstil Terbiye işletmeleri dikkat edilmediği, önlem alınmadığı takdirde çevreye zarar verebilme tehlikesinin yüksek olduğu işletmelerdir.(sf.173)”</p>	
--	--	--

Türkiye Sanayi Strateji Belgesi (2011- 2014) AB Üyelğine Doğru Yürürlük Tarihi: 2011- 2014 Yüksek Planlama Kurulunun 7 aralık 2012 tarih ve 2010/38 sayılı kararıyla onaylanmıştır. **Sorumlu Kuruluş:** Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

<p>Türkiye'nin rekabet gücünü artırmaya yönelik vizyonunu, planını ve detaylı tedbirlerini içermektedir.</p>	<p>Mevcut Durum</p> <p>“250. Sanayinin önümüzdeki dönemde sürdürülebilir bir şekilde büyümesi, çevre politikalarına ve bu politikaların enerji politikalarına yansımaları ile yakından ilişkilidir. Türkiye'deki enerji üretiminin yüksek oranda ithal fosil yakıtlara dayalı olması nedeniyle, ithal enerji arzında oluşabilecek dalgalanmalardan sanayi üretimi doğrudan etkilenmeye açıktır. Bu nedenlerle, hem iklim değişikliği ile mücadele etmeye yönelik olarak enerji üretiminde sera gazı emisyonlarını sınırlandırmak, hem de sürdürülebilir kalkınma için enerji arz güvenliğini sağlamak ciddi öncelikler haline gelmektedir.</p> <p>251. Bu önceliklerin yerine getirilmesi ise temiz enerji üretiminin ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması ile yakından ilişkilidir. Temiz enerji arzının artması ise temel olarak yenilenebilir enerji kaynakları olan su, rüzgâr, Güneş ve jeotermal gibi kaynaklardan yararlanılarak enerji üretiminin artırılması ile mümkün olacaktır. Bu sayede, sanayi sektöründe önümüzdeki dönemde artması beklenen enerji talebi, sera gazı emisyonuna yol açmayan enerji kaynakları ile</p>	<p>Bu kapsamda 2011 yılı içinde Mülga MPM, “Ulusal Eko-Verimlilik Merkezi'nin kurulması çalışmalarının yürütülmesi” ile ilgili yetkili ve görevli kılınmış (Bakanlığın 23.03.2011 tarih ve 748 sayılı yazısı ile) ve MPM'nin kapatılarak Verimlilik Genel Müdürlüğü şeklinde Bakanlığın ana hizmet birimi haline getirildiği 649 sayılı KHK ile “temiz-üretim” ile ilgili çalışmalar Genel Müdürlüğümüzün görevleri arasına eklenmiştir.</p>
--	---	---

kısmen karşılanabilecektir. Öte yandan, bu kaynaklardan sağlanan enerjinin yeterli olmayacağı göz önünde bulundurulduğunda, sanayi sektörü ile diğer sektörlerde enerji verimliliğinin artırılması zorunludur. Bu noktada özellikle doğru çevre politikalarının uygulanması ve doğru düzenlemeler yapılması ile işletmeleri verimli enerji kullanımına yönlendirmek önem arz etmektedir.

252. Temiz üretim süreçlerine geçişle birlikte birçok sektörde verimlilik artışları zorunlu hale gelecektir. Bu süreçte, özellikle enerji, imalat sanayi ve ulaştırma sektörlerinde yanma verimliliğini artıran projelerin uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Söz konusu teknoloji değişikliği, çevre ve enerji teknolojilerini önemli düzeyde yatırım yapılabilecek sektörler arasına sokmaktadır. Bu sektörlerin Türkiye’de gelişmesi özellikle çevre alanındaki düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulamaya geçirilmesi ile mümkün olacaktır.

...
“262. AB müktesebatında atık yönetimi ve su kalitesi alanlarında da sanayi sektörünün göz önünde bulundurması gereken düzenlemeler yer almaktadır. Atıklar konusunda, tehlikeli atıklar, ambalaj atıkları ve tıbbi atıkların kontrolüne ilişkin mevzuat ile su kalitesi alanında 2006/113/EC sayılı Kabuklu Su ürünlerinin Yetiştirildiği Suların Kalitesine İlişkin Direktif ve 76/160/EEC sayılı Yüzme Sularının Kalitesine İlişkin Direktif bu alanda çalışan küçük işletmeleri de ilgilendirmektedir. Diğer taraftan, sanayinin katı atıklar ve atık su alanındaki performansında çeşitli iyileşmeler bulunmaktadır.”

...
Politikalar

267. Türk Sanayine sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda yön vermek amacıyla aşağıdaki politikaların uygulanması benimsenmiştir:
....

“c. Temiz üretim ile örtüşen ve sürdürülebilir kalkınma, ekonomik gelişim ve çevresel performansı birlikte ele alarak, iş mükemmelliği ile çevresel mükemmelliğe bir arada odaklanan, kaynakların verimli kullanılması ve çevreyle uyumlu üretim prensiplerinin benimsenmesi doğrultusunda, kaliteli ürün ve hizmet üretilmesi yoluyla işletmelerin rekabet edebilme yeteneklerini artıran eko-verimlilik programlarının ülke genelinde uygulanması sağlanacaktır.”

....
Eylem Planı No:44

Eylemin adı:

1.5. Firmaların

Teknolojik Gelişimi

Ulusal eko verimlilik

programları uygulanması,

sonuçlarının izlenmesi ve

değerlendirilmesi

sağlanacaktır.

Sorumlu Kuruluş:

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kurum ve Kuruluşlar:

Milli Prodüktivite

Merkezi, TÜBİTAK,

KOSGEB, TTGV,

Üniversiteler, Sanayi ve

	<p>Ticaret Odaları <u>Performans Göstergesi:</u> <u>Ulusal eko verimlilik programının oluşturulması.1 adet Eko Verimlilik Merkezi oluşturulması.</u></p> <p><i>Süre:</i> 2011-2014 <i>Yapılacak İşlem ve Açıklama:</i> "MDG - F 1680 Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi" projesi kapsamında, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO) işbirliğinde iklim değişikliği risklerinin sanayiye adaptasyonunu içeren Eko Verimlilik (Temiz Üretim) Programı ile MPM tarafından TÜBİTAK 1001 Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı kapsamında "Endüstriyel Verimlilik ve Çevresel Performansın KOBİ'ler Düzeyinde Paralel Olarak Geliştirilmesi" konulu projeler yürütülmektedir. Aynı amaca hizmet eden ancak; il, işletme veya sektör bazında devam eden yukarıda değinilen lokal uygulamalardan elde edilecek çıktılar ışığında Türkiye genelinde bir ulusal eko verimlilik programı projesi uygulanması ve ülkemiz sanayisinin ve organize sanayi bölgelerinin yoğun olduğu bir bölgede bir <u>"Eko verimlilik Merkezi" kurulması öngörülmektedir."</u></p>	
<p>KOBİ Stratejisi Eylem Planı (2011-2013) Yürürlük Tarihi: 2011-2013 Sorumlu Kuruluş:KOSGEB</p>		
<p>2011-2013 dönemini kapsayan KOBİ Stratejisi ve Eylem Planının amacı, ekonomimizin itici gücü olan KOBİ'lerin her bakımdan desteklenmesi, etkinlik ve verimliliklerinin artırılması için üç yıllık dönem boyunca izlenecek yol haritasını belirlemektir.</p>	<p><u>Eylem/Proje No: 2.5.5: Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi Eko Verimlilik Programı yürütülecektir.</u></p> <p><u>Açıklama:</u> "İklim değişikliği risklerinin sanayiye adaptasyonunu içeren "UNIDO-Eko Verimlilik (Temiz Üretim) Programı" kapsamında; Türkiye'de kırsal ve kıyı bölgelerinde kalkınma üzerinde tehdit oluşturan iklim değişikliği risklerinin yönetimi için kapasite geliştirmeye yönelik olarak Adana, Kayseri ve Niğde illerini içeren Seyhan Havzası Bölgesinde eko-verimlilik/temiz üretim ile ilgili farkındalık yaratma, kapasite oluşturma faaliyetleri ve gösterim projelerinin uygulanması hedeflenmiştir." <i>Sorumlu Kuruluş:</i> Sanayi ve Ticaret Bakanlığı <i>İşbirliği Yapılacak Kuruluş:</i>TTGV, ODTÜ <i>Tamamlanma Tarihi:</i>2011 <i>Beklenen Etki:</i> Sanayide ekoverimlilik konularında kapasite geliştirilmesi, uluslararası çevre standartlarına uyumunun</p>	

	sağlanarak sanayinin rekabet avantajının artırılması ekoverimlilik ile ilgili yatırım projelerinin teşvik edilmesi, Seyhan nehri havzasında pilot ekoverimlilik uygulamalarının gerçekleştirilip ulusal çapta yaygınlaştırılması, ekoverimlilik merkezi kurulması	
AB Entegre Çevre Uyum Stratejisi(UÇES) Yürürlük Tarihi: 2007-2023 Sorumlu Kuruluş: Çevre ve Orman Bakanlığı (2006)		
UÇES dokümanı; çevre müktesebatının uyumlaştırılmasındaki hedefleri de dikkate alarak, çevre politikalarının geliştirilmesi ve uygulanmasındaki kapsamlı koordinasyon rolü gereği Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından; çevre konusunda önemli rolleri ve sorumlulukları olan ilgili pek çok kurum ve kuruluşla birlikte hazırlanmıştır.	Çevre Korumada Yaşanılan Darboğazlar ve Riskler “Çevresel izinlerde sadece tesis çıkışına ait çözümlerin istenmesi temiz üretim yaklaşımıyla örtüşmemektedir. Ancak, son yıllarda özellikle Çevre ve Orman Bakanlığınca denetleme ve yaptırımın yanı sıra uygun teknolojilerin belirlenmesi ve kullanılması yönünde uygulamalar hız kazanmıştır. Gerek atıksu ve gerek atık yönetimi konusunda, kirliliği kaynağında azaltma, geri kazanım, temiz üretim ve ölçek ekonomisinin kullanılarak sistem çözümü yaklaşımları uygulanarak önemli neticeler alınmaya başlanmıştır.(sf.5)”	
Enerji Verimliliği Strateji Belgesi (2012- 2023) Yürürlük Tarihi: 25.02.2012 Sorumlu Kuruluş: Enerji ve Tabii Kaynakları Bakanlığı, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü		
Bu belge ile sonuç odaklı ve somut hedeflerle desteklenmiş bir politika seti belirlenmesi ve hedeflere ulaşmak için yapılması zorunlu eylemlerin, bu eylemlerin yerine getirilmesinden sorumlu kuruluşlarla birlikte tanımlanması; kamu kesimi, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının katılımcı bir yaklaşımla ve işbirliği çerçevesinde hareket etmesinin sağlanması amaçlanmıştır. Belge ile 2023 yılında Türkiye'nin GSYİH başına tüketilen enerji miktarının (enerji yoğunluğunun) 2011 yılı değerine göre en az %20 azaltılması hedeflenmektedir. Belge kapsamında VGM'ye de yüklenen bazı görev ve sorumluluklar bulunmaktadır.	Belgenin giriş bölümünde konunun önemi ve çevreyle ilişkisi de kısaca şu şekilde tanımlanmıştır: “Enerji verimliliği; enerjide arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması, enerji maliyetlerinin sürdürülebilir kılınması, iklim değişikliği ile mücadelenin etkinliğinin artırılması ve çevrenin korunması gibi ulusal stratejik hedefleri tamamlayan ve bunları yatay kesen bir kavramdır. Sürdürülebilir kalkınmanın öneminin gittikçe daha çok anlaşıldığı günümüzde, enerji verimliliğine yönelik çabaların değeri de aynı oranda artmaktadır. Bu çerçevede; enerji üretimi ve iletiminden nihai tüketime kadarki bütün aşamalarda enerji verimliliğinin geliştirilmesi, bilinçsiz kullanımın ve israfın önlenmesi, enerji yoğunluğunun gerek sektörler bazında gerekse makro düzeyde azaltılması ulusal enerji politikamızın öncelikli ve önemli bileşenlerindedir.”	Eylemin Kodu : SA-07/SH-01/E-02 Eylemin Konusu: İşbirliklerinin güçlendirilmesi. Yapılacak İşlem ve Açıklama : ETKB ile diğer ilgili Bakanlıklar arasında ortak eylemleri içine alan işbirliği protokolleri yapılacak, yerel yönetimler arasında iletişim ağı kurulacak ve YEGM, TOBB ve VGM arasında, sanayide enerji etütleri, eğitim ve özendirici yarışmalar kapsamında stratejik işbirliği tesis edilecektir. EVKK üyesi kurum veya kuruluşların üst düzey yöneticiler tarafından temsil edilmesi sağlanacak ve Kurulun etkinliği artırılabilecektir. Danışma Kurulu tematik alanlarda çalışacak şekilde alt gruplar halinde yapılandırılacaktır. Sorumlu : ETKB İşbirliği Yapılacak Kuruluş : Kamu Kesimi, YY, TOBB, VGM İşlemin Tamamlanma Süresi : Belgenin yayım tarihinden itibaren oniki (12) ay içinde başlatılacaktır.
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK (No: 635) Yürürlük Tarihi: 3/6/2011 Sorumlu Kuruluş: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı		
Amaç ve Kapsam MADDE 1- (1)Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kuruluş, görev, yetki	Görevler MADDE 2- (1) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görevleri şunlardır: ...	

<p>ve sorumluluklarını düzenlemektir.</p>	<p>a) Kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke, hedef ve politikalar doğrultusunda sanayi politika ve stratejilerini, sanayi ürünlerine yönelik idari ve teknik düzenlemeleri hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak, sanayi işletmelerinin sicilini tutmak, sanayi istatistikleri ve analizleri üretmek.</p> <p>b) Ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve milli güvenlik hedefleri doğrultusunda bilim, teknoloji ve yenilikçilik politikalarını ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak belirlemek, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak, sanayiye yönelik araştırma, geliştirme ve yenilikçilik program ve projelerini, bu kapsamda yapılacak faaliyet ve yatırımları desteklemek, teşvik tedbirleri almak ve uygulamak, bu konularda düzenleme ve denetlemeler yapmak.</p> <p>c) Organize sanayi bölgelerinin, endüstri bölgelerinin ve küçük sanayi sitelerinin planlanmasına, kuruluşuna, yapılaşmasına ve işleyişine ilişkin mevzuatla verilen görevleri yapmak, bu kuruluşların artırma, altyapı ve üstyapı tesislerini desteklemek, destekleme şart ve niteliklerini belirlemek ve faaliyetlerini denetlemek.</p> <p>ç) Metroloji politikasını hazırlamak, metroloji alanında stratejiler geliştirmek ve uygulanmasını sağlamak, metroloji alanında muayene, belgelendirme ve doğrulamaya ilişkin düzenlemeleri yapmak, denetimleri yapmak veya yaptırmak, uygulamaya konulması gerekli olan standartları ve hazır ambalajlamaya ilişkin teknik düzenlemeleri hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak.</p> <p>d) Ürün güvenliği ve denetimine ilişkin politikaların hazırlanmasına yardımcı olmak, sanayi ürünlerinin ürün güvenliği ve teknik mevzuatına uygunluğuna yönelik piyasa gözetimi ve denetimi yapmak veya yaptırmak, risk analizleri yapmak, sanayi ürünlerinin denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemek, ürün güvenliği bilgi sistemini oluşturmak.</p> <p>e) Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren konularda, uluslararası kuruluşlar, Avrupa Birliği ve yabancı ülkelerle ilişkilerini yürütmek, iki ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik işbirliği anlaşmaları ve protokollerinin hazırlanmasına yardımcı olmak, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasını, koordinasyonunu ve kontrolünü sağlamak.</p> <p>f) (Ek: 8/8/2011-KHK-649/ 2 md.) Ekonominin verimlilik esaslarına uygun olarak gelişmesi amacıyla verimlilik politika ve stratejileri hazırlamak, sanayi işletmelerinin verimliliğini artırmak, geliştirmek ve temiz üretim projelerini desteklemek.</p> <p>g) Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.</p> <p>Sanayi Genel Müdürlüğü MADDE 7- (1) Sanayi Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır: ... c) Çevre ve iklim değişikliği konularındaki gelişmeleri takip etmek, sanayi politikası oluşturma çalışmalarında değerlendirmek ve gerekli tedbirlerin alınmasına yardımcı olmak. .... h) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden, işletmelere ait yatırım, üretim, teşvik, mali durum, araştırma-geliştirme, fikri ve sınai mülkiyet hakları, dış ticaret, istihdam ve işgücü, kurulu kapasite, fiili üretim, enerji ve benzeri muhtelif ekonomik faaliyet bilgi ve verilerini, belirlenecek usul ve esaslar dahilinde almak, sanayi işletmelerinin sicilini tutmak, istatistikler ve analizler üretmek ve paylaşmak için bilgi sistemi oluşturmak. ....</p> <p>Sanayi Ürünleri Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü MADDE 11- (1) Sanayi Ürünleri Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır: ... b) Bakanlığın sorumluluğunda bulunan sanayi ürünlerinin, ürün güvenliği ve teknik mevzuatına uygunluğunu sağlamak amacıyla piyasa gözetimi ve denetimini yapmak veya yaptırmak, uygunsuzluk halinde gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak ve yaptırım uygulamak, denetime yönelik risk analizleri yapmak, denetim usul ve esaslarını belirlemek.</p>	
---	---	--

	<p>.....</p> <p>Verimlilik Genel Müdürlüğü MADDE 11/A – (Ek: 8/8/2011-KHK-649/4 md.) (1) Verimlilik Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:</p> <p>.....</p> <p><u>c) İşletmelerin temiz üretim program ve projeleri hazırlamasına ve uygulamasına yönelik faaliyetlerde bulunmak.</u></p> <p>.....</p>	
<p>Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK (No: 644) Yürürlük Tarihi:29/6/2011 Sorumlu Kuruluş: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</p>		
<p>Amaç ve kapsam MADDE 1 –(1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.</p>	<p>Görevler MADDE 2 –(1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görevleri şunlardır:</p> <p>.....</p> <p>b) (Değişik: 8/8/2011-KHK-648/ 1 md.) Çevrenin korunması, iyileştirilmesi ile çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikalar tespit etmek, standart ve ölçütler geliştirmek, programlar hazırlamak; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarını oluşturmak, bunların uygulama esaslarını tespit etmek ve izlemek, iklim değişikliği ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.</p> <p>c) Faaliyetleri sonucu alıcı ortamlara katı, sıvı ve gaz halde atık bırakarak kirlilik oluşturan veya oluşturması muhtemel her türlü tesis ve faaliyetin, çevresel etkilerini değerlendirmek; alıcı ortamlar ile ilgili ölçüm ve izleme çalışmalarını yapmak; bahse konu tesis ve faaliyetleri izlemek, izin vermek, denetlemek ve gürültünün kontrol edilmesini sağlamak.</p> <p>.....</p> <p>Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü MADDE 8 – (1) Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:</p> <p>.....</p> <p>a) Çevre kirliliğinin önlenmesi ve kontrolü ile ilgili mevzuatı hazırlamak, standart geliştirmek, ölçüm, tespit ve kalite ölçütlerini belirlemek; alıcı ortam özelliklerine göre çevre kirliliği yönünden görüş vermek.</p> <p>b) Hava kalitesinin korunması, hava kirliliği, gürültü ve titreşimin azaltılması veya bertaraf edilmesi için hedef ve ilkeleri belirlemek; temiz hava eylem planları yapmak ve yaptırmak; konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli çalışmalar yapmak, ölçüt ve standartları belirlemek.</p> <p><u>c) Temiz üretim ve entegre kirlilik önleme çalışmalarına yönelik politika ve stratejileri belirlemek ve ilgili mevzuatı hazırlamak.</u></p> <p>ç) Yenilenebilir enerji kaynakları başta olmak üzere, temiz enerji kullanımını teşvik etmek, yakıtların hava kirliliğine yol açmayacak şekilde kullanılabilmesi için hedef ve ölçütleri belirlemek.</p> <p>d) Serbest bölgeler dâhil olmak üzere, ülke genelinde çevreye olumsuz etkileri olan atık ve kimyasallar ile hava kirliliği, gürültü ve titreşim ile ilgili ölçütleri belirlemek.</p> <p>e) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ile nükleer güvenlik konusunda işbirliği yapmak.</p> <p><u>f) Etkili bir çevre yönetimi gerçekleştirmek, atık ve kimyasalların çevre ile uyumunu sağlamak üzere gerekli ekonomik araçları belirlemek ve bu konuda standartlar geliştirmek.</u></p> <p>g) Motorlu kara taşıtlarının egzoz emisyonlarının kontrolü için idari, mali ve teknik usul ve esaslar ile standartları belirlemek.</p> <p>ğ) (Değişik: 8/8/2011-KHK-648/5 md.) Yeraltı ve yerüstü sularının, denizlerin ve toprağın korunması, kirliliğin önlenmesi veya bertaraf edilmesi maksadıyla kirlenici unsurlar ile kirliliğin giderilmesi ve kontrolüne ilişkin usul ve esasları tespit etmek ve uygulamayı sağlamak, acil müdahale planları yapmak ve yaptırmak, çevrenin korunması maksadıyla uygun teknolojileri belirlemek ve bu maksatla kurulacak tesislerin vasıflarını tespit etmek ve bu çerçevede gerekli tedbirleri almak ve aldirmek.</p>	

	<p>h) Atık ve kimyasalların yönetimine ilişkin hedef, politika ve ölçütleri belirlemek.</p> <p>i) (Değişik: 8/8/2011-KHK-648/5 md.) Atıksu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını ve kriterlerini Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile birlikte belirlemek, onay işlemlerini yürütmek.</p> <p>ii) Atıkların kaynağında en aza indirilmesi, sınıflara ayrılması, toplanması, taşınması, geçici depolanması, geri kazanılması, bertaraf edilmesi, yeniden kullanılması, arıtılması, enerjiye dönüştürülmesi ve nihai depolanması konularında politika ve strateji belirlemek ve mevzuat oluşturmak.</p> <p>j) (Değişik: 8/8/2011-KHK-648/5 md.) İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde atıkların taşınması ile tehlikeli atıkların taşınma lisanslarına ilişkin esasları belirlemek, uygulanmasını sağlamak, izlemek, atık ve kimyasallarla kirlenmiş alanların mevcut kirlilik durumlarını tespit etmek, çevre ve insan sağlığına yönelik risklere ve kirlenmiş alanların iyileştirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve yaptırmak.</p> <p>k) Yasaklanacak ve kısıtlanacak yakıt, atık ve kimyasalların ve bunlar ile çevre kirliliğine yol açabilecek diğer maddelerin ithalat ve ihracatına ilişkin ölçütleri belirlemek, uygulanmasını sağlamak.</p> <p>l) (Değişik: 8/8/2011-KHK-648/5 md.) Ulusal çevre stratejisi ve eylem planlarını hazırlamak, yürütmek ve koordinasyonu sağlamak.</p> <p>m) Küresel iklim değişikliği ve ozon tabakasının incelmeye ile ilgili tedbirlerin alınmasına yönelik plan, politika ve stratejileri belirlemek amacıyla diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlamak.</p> <p>n) (Ek: 8/8/2011-KHK-648/5 md.) Mahalli çevre kurullarının çalışmalarını takip etmek ve yönlendirmek.</p> <p>o) (Ek: 8/8/2011-KHK-648/5 md.) Yerleşik alanlarda bina ve sair yapılarda görüntü kirliliğine yol açan uygulamaları önleyici tedbirler almak.</p> <p>.....</p>	
--	--	--

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun (Kanun No: 3154) Yürürlük Tarihi:1/3/1985 Sorumlu Kuruluş:Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

<p>Amaç Madde 1- Bu Kanunun amacı, enerji ve tabii kaynaklarla ilgili hedef ve politikaların, ülkenin savunması, güvenliği ve refahı, milli ekonominin gelişmesi ve güçlenmesi doğrultusunda tespitine yardımcı olmak, enerji ve tabii kaynakların bu hedef ve politikalara uygun olarak araştırılmasını, geliştirilmesini, üretilmesini ve tüketilmesini sağlamak için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının kurulmasına, teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.</p>	<p>Görev Madde 2 – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görevleri (Ek ibare: 20/2/2001-4628/17 md.) ilgili Kanunlarda piyasada faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara bırakılmadığı takdirde ve ölçüde şunlardır:</p> <p>a) Ülkenin enerji ve tabii kaynaklara olan kısa ve uzun vadeli ihtiyacını belirlemek, temini için gerekli politikaların tespitine yardımcı olmak, planlamalarını yapmak,</p> <p>b) Enerji ve tabii kaynakların ülke yararına, teknik icaplara ve ekonomik gelişmelere uygun olarak araştırılması, işletilmesi, geliştirilmesi, değerlendirilmesi, kontrolü ve korunması amacıyla genel politika esaslarının tespit ve tayinine yardımcı olmak, gerekli programları yapmak, plan ve projeleri hazırlamak veya hazırlatmak,</p> <p>c) Bu kaynakların değerlendirilmesine yönelik arama, tesis kurma, işletme ve faydalanma haklarını vermek, gerektiğinde bu hakların devir, intikal, iptal işlemlerini yapmak, ipotek, istimlak ve diğer tazyit edici hakları tesis etmek, bunların sicillerini tutmak ve muhafaza etmek,</p> <p>d) Kamu ihtiyaç, güvenlik ve yararına uygun olarak enerji ve tabii kaynaklar ile enerjinin üretim,iletim,dağıtım,tesislerinin etüt,kuruluş,işletme ve devam ettirme hizmetlerinin genel politikasını tespit çalışmalarının koordinasyonunu temin etmek ve denetlemek,</p> <p>e) Yeraltı ve yerüstü enerji ve tabii kaynaklar ile ürünlerinin üretim, iletim, dağıtım ve tüketim fiyatlandırma politikasını tayin ve gerektiğinde fiyatlarını tespit etmek,</p> <p>f) Bakanlığın bağlı ve ilgili kuruluşlarının işletme ve yatırım programlarını inceleyerek tasvip etmek ve yıllık programlara göre faaliyetlerini takip etmek, değerlendirmek,</p> <p>g) Bakanlığa bağlı ve Bakanlıkla ilgili kuruluşların çalışmalarını ve işlemlerini her bakımdan tetkik, tahkik ve teftişe tabi tutmak, gerekli her türlü emri vermek ve denetlemek,</p> <p>h) (Ek : 11/10/2011 - KHK - 662/79 md.) Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi ve enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik politikaların ve stratejilerin</p>	
--	---	--

belirlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmak.

1) Yukarıda belirtilen görevleri yerine getirmek amacı ile gerekli bilgileri toplamak, değerlendirmek ve uzun vadeli politikaların tespiti ve geliştirilmesi ile ilgili hazırlık çalışmalarını yapmak.

Enerji İşleri Genel Müdürlüğü

Madde 10 – (Değişik : 12/8/1993 - KHK - 505/4 md.)

Enerji İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri (Ek ibare: 20/2/2001-4628/17 md.) ilgili Kanunlarda piyasada faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara bırakılmadığı takdirde ve ölçüde şunlardır:

...

g) Enerji kaynaklarının yol açtığı çevresel kirlenmenin azaltılması konusunda ulusal ve uluslararası boyutlarda çalışmalar yapmak, bunu teşvik etmek,

....

Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü

Madde 10/B- (Ek : 11/10/2011 - KHK - 662/82 md.)

Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Ülkenin hidrolik, rüzgâr, jeotermal, güneş, biyokütle ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları öncelikli olmak üzere tüm enerji kaynaklarının tespiti ve değerlendirilmesine yönelik ölçümler yapmak, fizibilite ve örnek uygulama projeleri hazırlamak; araştırma kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparak pilot sistemler geliştirmek, tanıtım ve danışmanlık faaliyetleri yürütmek,
- b) Sanayide ve binalarda enerjinin verimli kullanımı ile ilgili olarak farkındalık oluşturmak ve bu amaçla çalışmalar yürütmek,
- c) Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu tarafından onaylanan enerji verimliliği uygulama projelerini ve araştırma ve geliştirme projelerini izlemek ve denetlemek,
- d) Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarındaki çalışmaları ve gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, ülkenin ihtiyaç ve şartlarına uygun olarak araştırma ve geliştirme hedef ve önceliklerini belirlemek, bu doğrultuda araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak, yaptırmak, çalışma sonuçlarını ekonomik analizleri ile birlikte kamuoyuna sunmak,
- e) Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesine ve enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik projeksiyonlar ve öneriler geliştirmek.
- f) Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.